

DMU's overvågning af fugle: Baggrund, indhold og resultater

**Stefan Pihl, Karsten Laursen, Ib Krag Petersen,
Preben Clausen, Bjarne Søgaard & Thomas
Bregnballe**

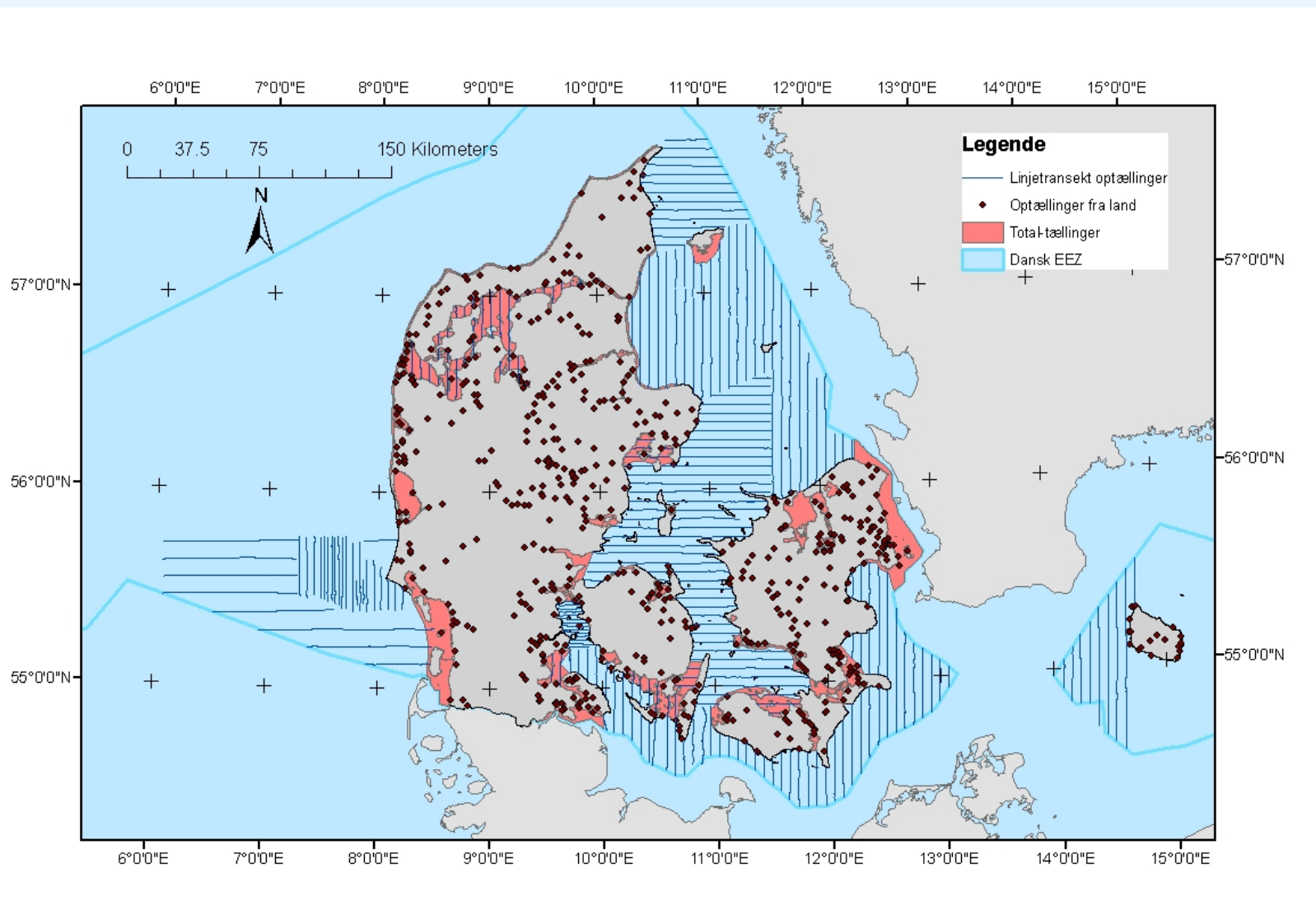
Hvordan kom vi hertil ?

- › **1963** Internationalt samarbejde vedr. tællinger og bestandsopgørelser af vandfugle iværksættes
- › **1964** Tællinger af gæs og netværk af frivillige etableres
- › **1965** Flytællinger af vandfugle påbegyndes
- › **1970-1974** Kortlægning af vandfugle i Danmark
- › **1987-1992** Kortlægning af vandfugle gentages

NOVANA midvinter optællingsdækning 2008

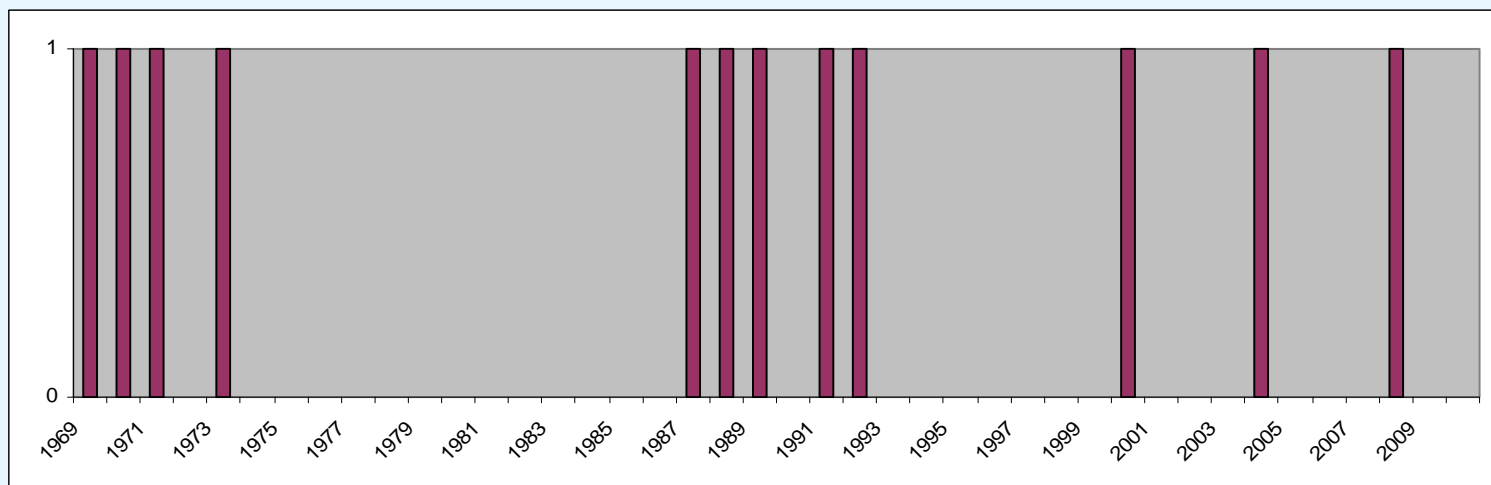

Landsdækkende midvintertællinger

Havfugle på Bilag 1: Rødstrubet lom, sortstrubet lom, dværgmåge

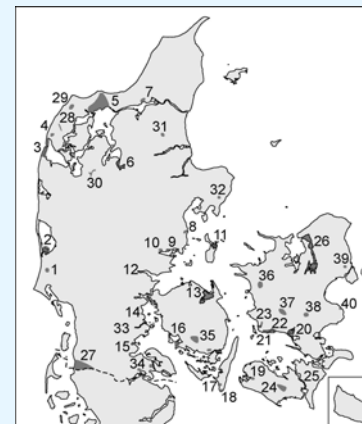
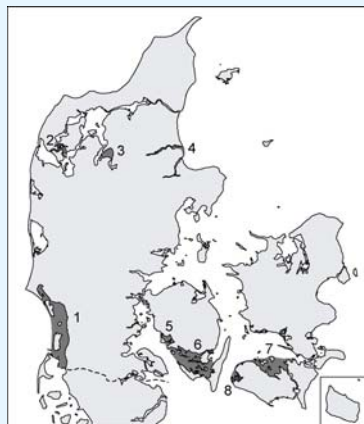
Ansvarsarter: Rødstrubet lom, gråstrubet lappedykker, mellemskarv, ederfugl, sortand, fløjlsand, toppet skallesluger, alk og søkonge

Arter på udbegningsgrundlag som alene dækkes ved disse tællinger: Troidand, bjergand, ederfugl, havlit, sortand, fløjlsand, hvinand, toppet skallesluger, stor skallesluger og blishøne

Reducerede midvintertællinger

- › **International tælling**
- › **Foregår i områder der i forvejen dækkes**
- › **Vandfugleindeks**
- › **Nødvendigt for at vedligeholde netværket af optællere**

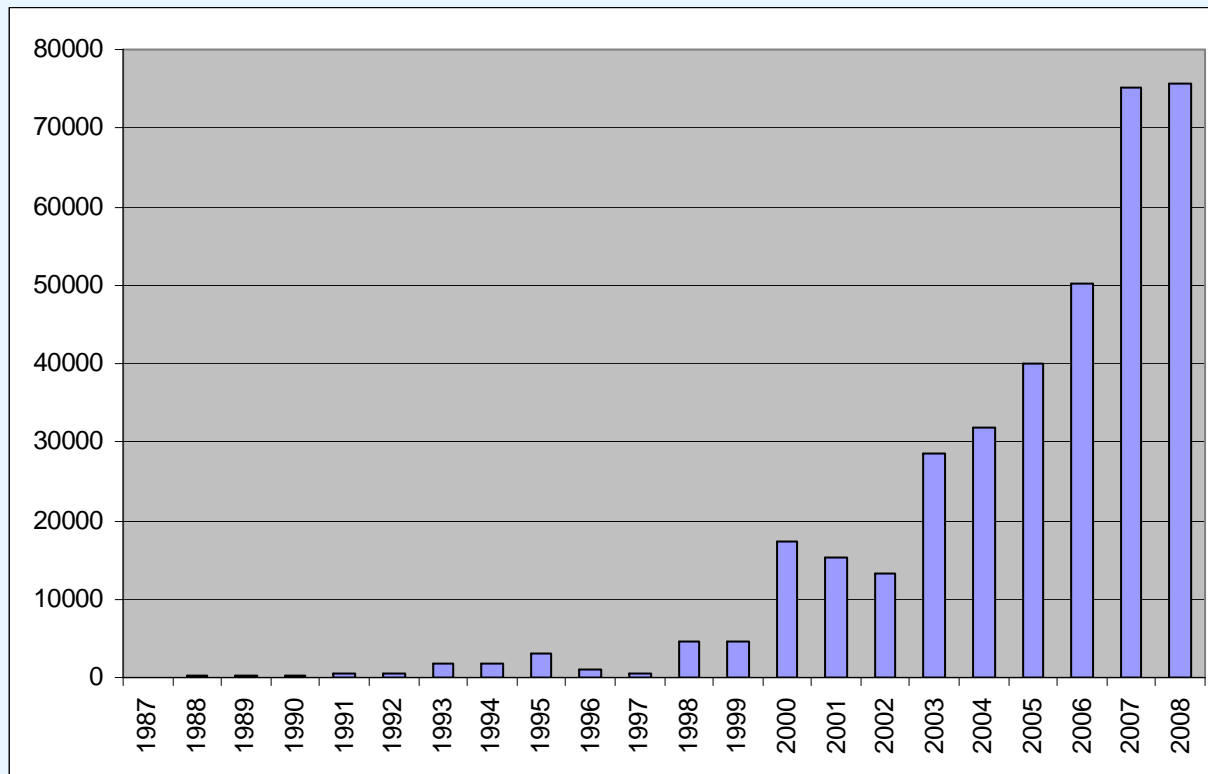

Øvrige internationale fugletællinger

- › **Fra 1984 Internationale tællinger af gæs i hele deres udbredelsesområde**
- › **Januar – alle gåsearter**
- › **Marts – bramgås**
- › **Maj – lysbuget og mørkbuget knortegås**
- › **September – grågås**

Grågås januar

Øvrige tællinger

Arter:

- › **Årlig bestandsopgørelse af skarv**
- › **Fra 1993 internationale og nationale tællinger af pibesvane og sangsvane midt i januar og national tælling af pibesvane i november**
- › **Fra 2004 nationale tællinger af vadefugle i maj, august og oktober og af svømmeænder i oktober**

Områder:

- › **Trilaterale tællinger i Vadehavet fra 1980**
- › **Tøndermarsken og Saltvandssøen**

Gæs og svaner

- › **Internationale tællinger**
- › **Fylder meget i fuglebeskyttelsesområdernes udpegningsgrundlag**
- › **Forvaltningstunge idet gruppen omfatter**
  - › **Jagtbare arter**
  - › **Arter som forårsager en del markskade**

Trilateralt overvågningsprogram af Vadehavet

- › **Holland, Tyskland og Danmarks samarbejde om overvågning af Vadehavet**
- › **Et samlet overvågningsprogram fra 1992 med politiske 'targets'**
- › **DMU koordinere og gennemfører den praktiske overvågning**

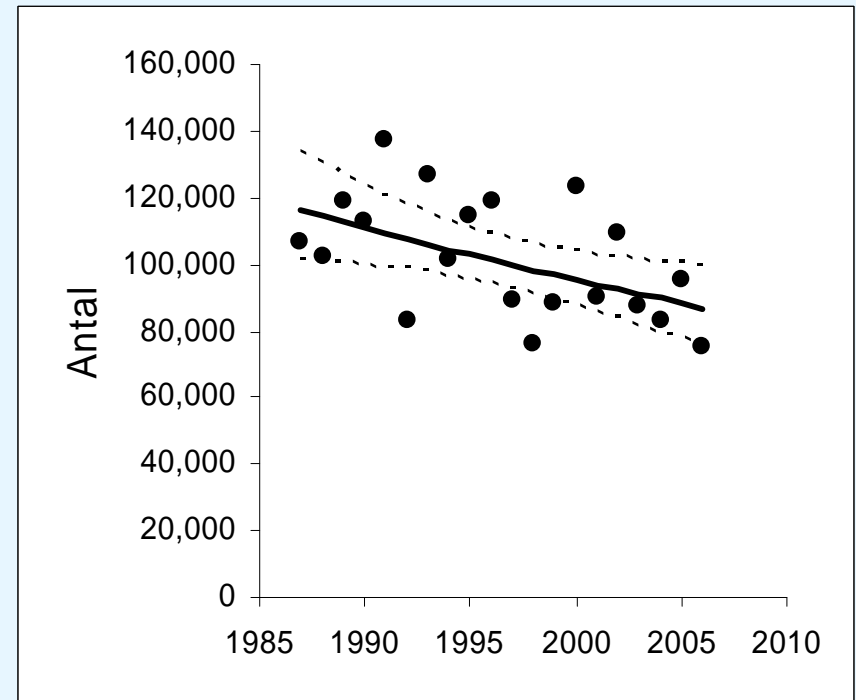
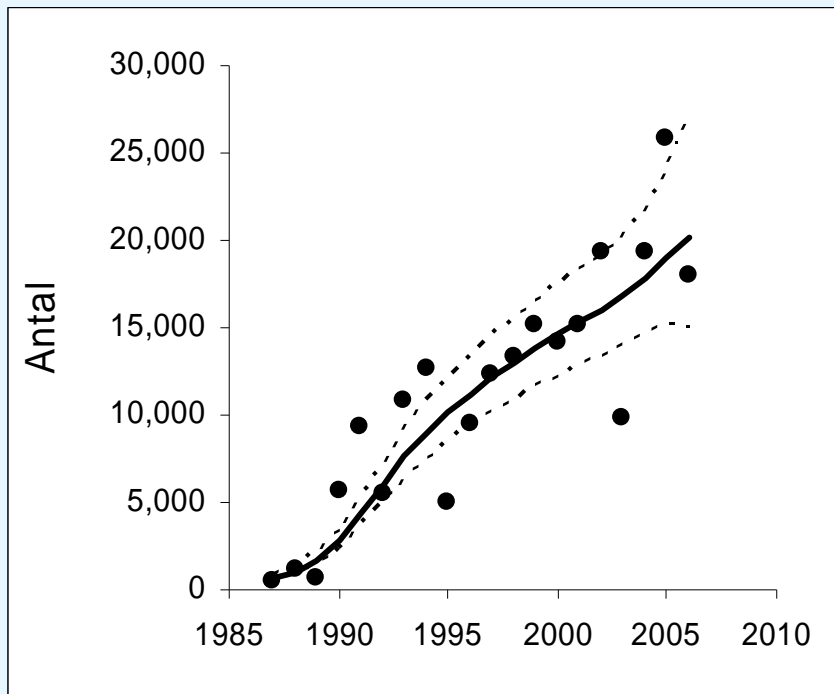

Trilateralt overvågningsprogram af Vadehavet

- › **Årlig overvågning af kolonirugende ynglefugle, samt andre arter i 10 kontrolområder**
- › **Hvert 5. år overvågning af alle ynglende vandfugle**
- › **Optælling af vandfugle fra fly og land**
- › **Springtidstællinger (hver 14. dag) af rastende trækfugle på 4 udvalgte lokaliteter**
- › **Overvågning af ilanddrevne fugle på udvalgte afsnit af strandene**
- › **Indsamling af æg af strandskader til analyse**

Eksempler på resultater:

Trend analyse bramgås og almindelig ryle

Overvågning af områder

Overvågning af trækfugle og ynglefugle i henhold til Tøndermarskloven og Saltvandssøloven

Overvågning af ynglefuglene på Tipperne som fortsættelse af et mangeårigt program

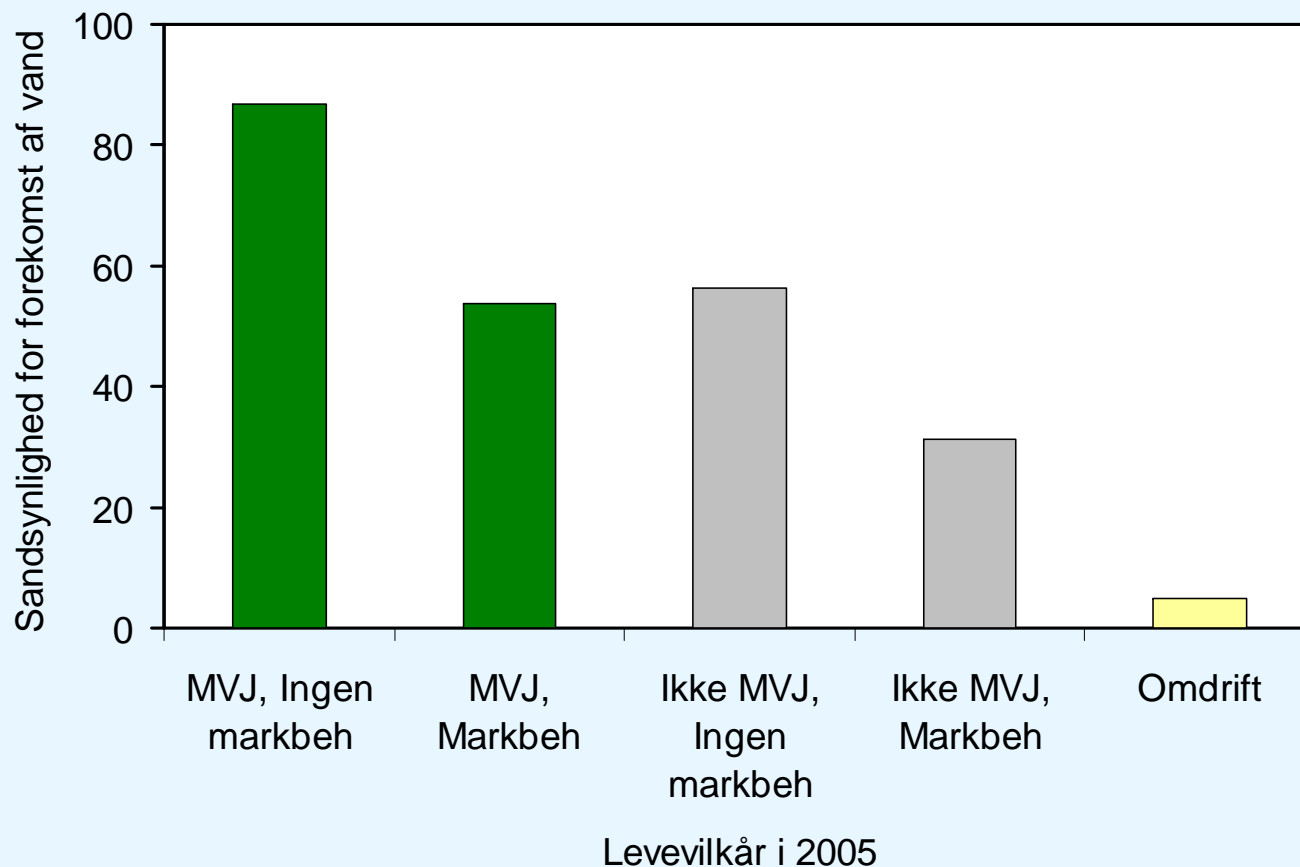
Begge projekter føder ind til Miljøministeriets projekt Engfugle

Tøndermarskovervågningen

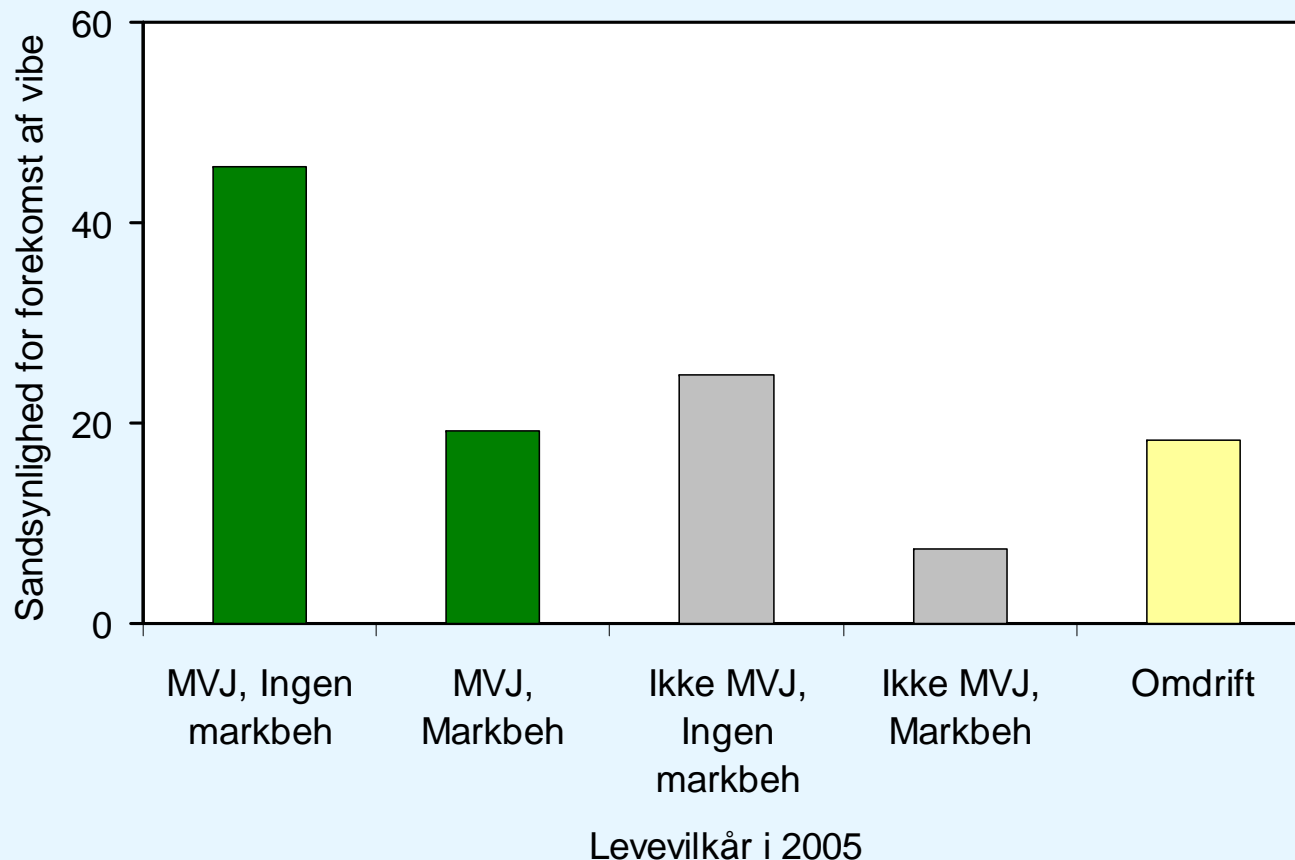
- › **Intensiv overvågning af fuglenes antal og fordeling**
- › **Minutiøs digitalisering i GIS af fugledata og relevante levestedsparametre**
  - › fugtforhold
  - › MVJ-område eller ej
  - › dyrkningsforhold
  - › græsningsforhold

Effekt af tidligere 'markbehandling' kombineret med MVJ for forekomst af vand = "levestedsrespons"

- › markbehandling betyder tidligere dyrket og/eller drænet

Effekt af tidligere 'markbehandling' kombineret med MVJ for forekomst af vibe = fuglenes respons

- › markbehandling betyder tidligere dyrket og/eller drænet

Overvågning og forpligtelser

	EF-Fugle Direktiv	Dansk lovgivning	Trilateral Vadehav	Konven- tioner
Midvintertællinger	+	+		+
Målrettede vandfugletællinger	+	+		+
Vadehavet	+	+	+	+
Tøndermarsken og Saltvandssøen		+	+	
Skarv	+	(+)		
Vestjyske Fjorde	+			+

Konklusioner

DMU vurderer det samlede program som det minimale grundlag for at kunne:

- › **Give en faglig vurdering af fuglenes bevaringsstatus**
- › **Opdatere Fuglebeskyttelsesområdernes udpegningsgrundlag hvert 6. år**
- › **Opfylde forpligtelserne i forhold til det Trilaterale Vadehavssamarbejde**
- › **Opfylde overvågningen i forhold til Tøndermarskloven og Saltvandssøloven**
- › **Overvåge skarv**

Tak

